

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

1612922-198726-PG

Uw brief

Bijlage(n)

3

Datum 6 december 2019
Betreft RIVM Briefrapporten ABR

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geachte voorzitter,

Om antibioticaresistentie te kunnen bestrijden is kennis over het ontstaan, het vóórkomen en verspreiding in mensen en dieren, maar ook in het milieu essentieel. Bij de aanvang van het ABR-programma 2015-2019 is uw Kamer aangegeven¹ dat er behoefte is aan kennis over hoe (resten van) antibiotica en resistente bacteriën zich in het milieu gedragen, hoe de verspreiding hiervan plaatsvindt en wat hiervan de gevolgen zijn voor de volksgezondheid. Ik heb toen aangegeven dat er metingen worden uitgevoerd. In 2017 bent u geïnformeerd² over een eerste onderzoek van het RIVM over bronnen van antibioticaresistentie in het milieu en mogelijke maatregelen. Het RIVM onderzocht toen hoeveel resistente bacteriën via afvalwater in het Nederlandse oppervlaktewater terechtkomen. Ook werd toen aangegeven dat mensen aan resistente bacteriën in het milieu kunnen worden blootgesteld, bijvoorbeeld als zij in contact komen met water waarop gezuiverd afvalwater wordt geloosd. Omdat het nog onduidelijk was hoe groot de bijdrage van deze blootstelling was ten opzichte van andere blootstellingsroutes, en wat de gevolgen daarvan voor de volksgezondheid zijn werd toen aanvullend onderzoek aanbevolen. Met deze brief bied ik u, mede namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de volgende RIVM-onderzoeken aan die daar inzicht in bieden.

1. *Antibioticaresistente bacteriën, resistentiegenen en antibioticaresiduen in mest, RIVM Briefrapport 2019-0112*

Het RIVM laat met dit onderzoek zien dat de totale hoeveelheid antibioticumresistente bacteriën die vanuit dierlijke mest op de bodem belandt ongeveer hetzelfde is als de hoeveelheid die vanuit menselijke ontlasting via afvalwater in ons oppervlaktewater terecht komt. Vanuit dierlijke mest en bodem belandt slechts een deel van de resistente bacteriën in oppervlaktewater. Het RIVM concludeert dat afvalwater van mensen een grotere bron van resistente bacteriën in het oppervlaktewater is dan mest.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, kamerstuk 32620, nr. 159

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2016-2017, kamerstuk 32620, nr. 192

2. *Resistente darmbacteriën bij open water zwemmers, RIVM Briefrapport 2019-0113*

Het RIVM heeft onderzocht of zwemmen in open water een verhoogd risico geeft op dragerschap van ESBL-producerende E. coli (ESBL-EC).

Geconcludeerd wordt dat deelname aan één zwemevenement leidt niet tot een hogere ESBL-EC dragerschap. Wel komt ESBL-EC dragerschap bij de onderzochte deelnemers, die over het algemeen vaker in open water zwemmen, significant vaker voor dan in de algemene bevolking. Zwemmen in open water is daarmee een risicofactor voor ESBL-EC dragerschap, naast de al bekende risicofactoren (zoals reizen buiten de EU, beroepsmatig contact met patiënten en ziekenhuisopname).

3. *Carbapenemase-producerende Enterobacteriaceae (CPE) in het riool in Utrecht, RIVM Briefrapport 2019-0199*

In deze rapportage zijn de aanwezigheid en concentraties van CPE onderzocht in rioolwater van de stad Utrecht. In het onderzoek vastgesteld dat er binnen één stad meerdere CPE-dragers zijn in verschillende wijken. Daarnaast wordt aangetoond dat er verschillen zijn in het voorkomen van specifieke CPE-typen tussen wijken onderling en tussen wijken en zorginstellingen. Metingen in afvalwater kunnen dus- aanvullend op de reguliere surveillance - inzicht in de prevalentie van CPE dragerschap in Nederland geven.

De inhoudelijke reactie op deze rapporten ontvangt u in de eindrapportage van het Programma ABR die uw Kamer begin 2020 zal ontvangen.

Hoogachtend,

de minister voor Medische Zorg
en Sport,

Bruno Bruins

Directie Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

Kenmerk
1612922-198726-PG